

M-11.03.05**WZMOCNIENIE GRUNTU METODĄ INIEKCJI STRUMIENIOWEJ
SOILCRETE (JET GROUTING)****1. WSTĘP****1.1 Przedmiot SST**

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych ze wzmocnieniem podłoża gruntowego pod fundamentami metodą iniekcji strumieniowej SOILCRETE (JET GROUTING) w ramach realizacji zadania:

„Budowa obwodnicy Maciejowej w Jeleniej Górze - budowa południowej obwodnicy miasta”.

1.2 Zakres stosowania SST

Szczegółowa Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w punkcie 1.1.

1.3 Zakres robót objętych w SST

Ustalenia zawarte w niniejszej SST mają zastosowanie przy wykonywaniu wzmocnienia podłoża gruntowego metodą iniekcji strumieniowej na podstawie:

- projektu wykonawczego robót iniekcyjnych zgodnie z PN-EN 12716;
- projektu technologicznego, sporządzonego przez Wykonawcę robót i zaakceptowanego przez Projektanta wzmocnienia gruntu.

1.4 Określenia podstawowe

Określenia podane w niniejszej SST są zgodne z obowiązującymi polskimi normami i z definicjami podanymi w OST D-M-00.00.00. “Wymagania ogólne” pkt. 1.4.

1.4.1 Iniekcja strumieniowa – polega na lokalnym rozluźnieniu struktury gruntu przez rozplukanie za pomocą wysokoenergetycznego strumienia medium iniekcyjnego lub wody o dużej prędkości wylotowej przy dyszy, przy jednoczesnym wymieszaniu gruntu zalegającego w podłożu z materiałem iniekcyjnym.

1.4.2 Element iniekcyjny – bryła zainiektowanego gruntu, w kształcie kolumny, sektora lub lameli, wykonana z jednego wywierconego otworu; poszczególne elementy iniekcyjne mogą się wzajemnie przenikać, tworząc przestrzenne bryły lub przesłony, spełniające funkcje statyczne lub uszczelniające.

1.4.3 System pojedynczy (S, ang. single) – iniekcja strumieniowa, w której rozluźnienie struktury gruntu i cementacja następuje podczas oddziaływania wysokoenergetycznego strumienia pojedynczego medium iniekcyjnego, którym zwykle jest zaczyn cementowy.

1.4.4 System podwójny (D, ang. double) – iniekcja strumieniowa, w której rozluźnianie struktury gruntu i cementacja następuje podczas oddziaływania wysokoenergetycznego strumienia medium iniekcyjnego, którym zwykle jest zaczyn cementowy, otoczonego otuliną sprężonego powietrza dla podwyższenia koncentracji strumienia.

1.4.5 System potrójny (T, ang. triple) – iniekcja strumieniowa, w której rozluźnianie struktury gruntu następuje podczas oddziaływania wysokoenergetycznego i niezależnie wyprowadzonego strumienia wody, otulonego sprężonym powietrzem dla podwyższenia koncentracji strumienia, a proces cementacji gruntu odbywa się przez równoczesne podawanie zaczynu cementowego, który wypływa z oddzielnej dyszy, umieszczonej poniżej dyszy wodnej.

Wyboru odpowiedniego systemu iniekcji strumieniowej dokonuje Projektant, biorąc pod uwagę rodzaj i stan gruntów zalegających w podłożu oraz wymagany zasięg iniekcji w gruncie (zwykle średnicy kolumny).

Pozostałe określenia i terminy wg normy PN-EN 12716.

1.5 Ogólne wymagania dotyczące Robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość oraz za zgodność z Dokumentacją Projektową, SST i poleceniami Inżyniera.

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w OST D-M-00.00.00 “Wymagania ogólne” pkt. 1.5.

1.6 Wymagania techniczne

Roboty powinny być wykonane zgodnie z Projektem Wykonawczym, SST i Projektem Technologicznym.

Przed rozpoczęciem zasadniczych robót na obiekcie należy wykonać próby polowe dla potwierdzenia prawidłowości wybranej technologii robót oraz założeń projektowych, w szczególności uzyskiwanej średnicy kolumny iniekcyjnej. Zakres i liczbę prób określa się w dokumentacji projektowej.

Wyniki badań próbnych należy przedstawić do zatwierdzenia Projektantowi wzmocnienia podłoża gruntowego. Do

zasadniczych robót związanych z wzmocnieniem gruntu za pomocą iniekcji strumieniowej można przystąpić po zatwierdzeniu wyników prób przez Projektanta i Inżyniera.

W przypadku stwierdzenia występowania istotnych niezgodności w budowie podłoża w stosunku do warunków geotechnicznych przyjętych w projekcie należy powiadomić Projektanta i Inżyniera w celu podjęcia stosownych decyzji i/lub zmiany parametrów technologicznych procesu iniekcji. Analogicznie należy postępować w przypadku natrafienia w trakcie wiercenia na nieprzewidziane przeszkody w podłożu.

1.7 Wymagania dokumentacyjne

Roboty iniekcyjne należy realizować na podstawie dokumentacji obejmującej:

- projekt wykonawczy iniekcji strumieniowej, określający liczbę i rodzaj elementów iniekcyjnych oraz ich charakterystykę geometryczną i właściwości zeskalonego gruntu,
- projekt technologiczny, określający sposób wykonania i parametry technologiczne iniekcji, łącznie z badaniami kontrolnymi.

2. MATERIAŁY

2.1 Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania podano w OST D-M-00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt. 2.

2.2 Materiały do wykonania iniekcji

Materiały użyte do wykonania robót iniekcyjnych muszą odpowiadać wymaganiom sformułowanym w projekcie wykonawczym dla przedmiotowego zakresu robót. W robotach iniekcyjnych stosuje się:

- zaczyn cementowy, o stosunku wagowym woda/cement w granicach $W/C=0,5$ do $1,5$
- cementy lub spoiwa hydrauliczne, zgodne z Polskimi Normami lub posiadające aprobaty techniczne,
- dodatki do zaczynu cementowego, według zaleceń projektu wykonawczego lub projektu technologicznego.

3. SPRZĘT

3.1 Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w OST D-M-00.00.00. "Wymagania ogólne" pkt. 3.

3.2 Narzędzia wierzące

Narzędzia wierzące należy dostosować do warunków gruntowych i wodnych. Wykonawca odpowiedzialny jest za szczegółowy dobór sprzętu zapewniający prawidłowe wykonanie robót określonych w dokumentacji technicznej i ST oraz zgodnie z zakładaną technologią.

Podstawowy sprzęt niezbędny do realizacji robót to:

- wiertnica udarowo-obrotowa, przystosowana do wykonywania iniekcji strumieniowej, wyposażona w żerdź iniekcyjną, monitor i osprzęt, umożliwiającą wykonywanie wiercenia i iniekcji w kontrolowany sposób, tj. z zadanymi prędkościami obrotu i posuwu żerdzi,
- agregat mieszający i pompujący, dostarczający medium iniecyjne oraz ewentualnie wodę i sprężone powietrze, odpowiednio do zastosowanego systemu iniekcji strumieniowej,
- przewody wysokociśnieniowe do połączenia pomp iniekcyjnych z wiertnicą,
- sprzęt pomiarowo-rejestacyjny do monitorowania i rejestracji ciśnienia i przepływu medium iniecyjnego, prędkości obrotów i podciągania żerdzi oraz głębokości wiercenia,
- urządzenia do pomiaru średnicy kolumny iniecyjnej, bezpośrednio po jej wykonaniu,
- silosy magazynowe na cement i składniki dodatkowe.

Zastosowany sprzęt musi zapewniać bezpieczną realizację robót z zakładaną wydajnością.

4. TRANSPORT

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w OST D-M-00.00.00. "Wymagania ogólne" pkt. 4.

Ładunek, transport, rozładunek i składowanie materiałów do wykonania iniekcji strumieniowej powinny odbywać się tak, aby zachować ich dobry stan techniczny.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1 Wyznaczanie podłoża elementów iniekcyjnych

Punkty wyznaczające osie elementów iniekcyjnych powinny być oznaczone w sposób trwały na podstawie domiarów do wyznaczonych geodezyjnie punktów osnowy. Każdy element musi mieć indywidualne i niepowtarzalne oznakowanie (numer punktu).

5.2 Roboty iniekcyjne

Kolejność wykonania punktów iniekcji musi być zgodna z projektem technologicznym. Sposób i szybkość wiercenia oraz ciśnienie iniekcji i prędkość podciągania żerdzi należy dostosować do charakteru obiektu oraz warunków

gruntowych i wodnych. Roboty realizować zgodnie z PN-EN 12716.

Technika iniekcji strumieniowej polega na lokalnym rozluźnieniu gruntu za pomocą wysokoenergetycznego strumienia medium iniekcyjnego lub wody. Jednocześnie cząstki gruntu zostają wymieszane z zaczynem cementowym przy udziale turbulencji, wypełniając wolną przestrzeń w podłożu. Nadwyżka powstałej mieszaniny wypływa na powierzchnię przez przestrzeń wokół żerdzi wiertniczej. Zasięg oddziaływania strumienia iniekcji zależy głównie od rodzaju gruntu oraz od zastosowanego wariantu technologii i wynosi od około 0,50 m do ponad 3 m.

Cykl wykonania iniekcji obejmuje dwie fazy. W pierwszej fazie wykonuje się w gruncie otwór wiertniczy o średnicy od 100 do 200 mm, do głębokości wymaganej w projekcie. W drugiej fazie, podczas powolnego podciągania żerdzi wiertniczej do góry, podaje się medium iniecyjne. W przypadku stosowania systemu podwójnego strumień erozyjny jest otulony sprężonym powietrzem dla poprawienia koncentracji strumienia. W systemie potrójnym medium tnącym jest woda w otulinie sprężonego powietrza, a zaczyn cementowy pompowany jest osobno pod mniejszym ciśnieniem. Obrót żerdzi w trakcie jej podciągania umożliwia uformowanie kolumn (pełny obrót) lub sektorów kierunkowych (ruch żerdzi w zakresie przyjętego wycinka koła). Występujące w otworze iniekcyjnym nadciśnienie powoduje częściowe wypłukanie mieszaniny gruntu i zaczynu na powierzchnię, tworząc urobek. Pozostała część gruntu zostaje w wyniku silnej turbulencji wymieszana z cementem, co po zakończeniu procesu wiązania doprowadza do zeskalenia podłoża. W świeżych kolumnach można umieszczać elementy zbrojeniowe, o ile przewidziano je w projekcie wykonawczym.

Parametry technologiczne iniekcji ustala się każdorazowo na budowie, zależnie od przebiegu wstępnych prób (zwykle od 1 do 3 kolumn próbnych) i systemu iniekcji.

Zeskalony cementogrunt powinien osiągnąć właściwości (wytrzymałość i/lub szczelność) określone w projekcie wykonawczym.

5.3 Roboty wykończeniowe

Po stwardnieniu cementogruntu przystąpić należy do przygotowania podłoża pod wykonanie fundamentów mostu. W tym celu należy skuć kolumny do poziomu i z zachowaniem kształtu wymaganego w Dokumentacji Projektowej.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1 Postanowienia ogólne

Do odbioru wykonawca zobowiązany jest przedstawić:

- dokumentację powykonawczą z naniesionymi punktami wykonania iniekcji oraz ewentualnymi zmianami i uzupełnieniami dokonanymi w trakcie robót,
- dziennik budowy,
- zestawienia dzienne wykonanych elementów iniekcyjnych, zawierające: datę wykonania, numer elementu, głębokość wiercenia, długość elementu, rzędną platformy roboczej, ilość zużytego zaczynu, prędkość podciągania i prędkość obrotu żerdzi,
- wyniki badań materiałowych cementogruntu (badania wytrzymałościowe i/lub wodoprzepuszczalności).

6.2 Program badań

6.2.1 Prace i badania kontrolne przed rozpoczęciem robót zasadniczych

- sprawdzenie przygotowania frontu robót i platformy roboczej,
- sprawdzenie i odebranie wpisem do dziennika budowy wstępnych prób iniekcji, według zakresu ustalonego w projekcie technologicznym.

6.2.2 Badania kontrolne w czasie robót

- sprawdzenie jakości i zgodności materiałów stosowanych do iniekcji,
- bieżąca kontrola podłoża gruntowego na podstawie obserwowanego przebiegu wiercenia i iniekcji,
- ciągłe monitorowanie parametrów iniekcji (ciśnienie, przepływ zaczynu, prędkość podciągania i obrotu żerdzi wiertniczej),
- wizualna kontrola rodzaju i procesu wiązania urobku,
- bieżące badania gęstości zaczynu cementowego (dla każdego zarobu).

6.2.3 Badania odbiorcze

- sprawdzenie zgodności wykonanych robót z projektem wykonawczym,
- wykonanie i przedstawienie wyników badań kontrolnych, przewidzianych w projekcie wykonawczym (w szczególności koniecznych do osiągnięcia właściwości cementogruntu).

6.3 Opis badań

6.3.1 Sprawdzenie przygotowania terenu

Sprawdzenie przygotowania frontu robót i platformy roboczej należy przeprowadzić w porównaniu do wymagań określonych w dokumentacji projektowej.

W przypadku dużego prawdopodobieństwa napotkania urządzeń lub instalacji podziemnych należy wykonać przekopy kontrolne i odsłonić przeszkody.

6.3.2 Sprawdzenie jakości materiałów

Należy prowadzić na bieżąco na zgodność z wymaganiami SST i projektu wykonawczego.

6.3.3 Sprawdzenie formowania elementów iniekcyjnych

Badania w trakcie robót polegają na bieżącym sprawdzaniu:

- zagłębienia żerdzi wiertniczej,
- ciągłym monitorowaniu i rejestracji parametrów technologicznych iniekcji (ciśnienie i przepływ zaczynu, prędkość podciągania i obrotu żerdzi wiertniczej),
- składu i gęstość medium iniekcyjnego.

Głębokość wiercenia kontroluje się na podstawie liczby i długości wprowadzonych w grunt żerdzi lub urządzenia pomiarowego, z dokładnością ± 10 cm.

Kontrolę składu i gęstości medium iniekcyjnego przeprowadza się bezpośrednio w miejscu jego przygotowania, badając proporcje wagowe stosowanych składników i ich jakość.

6.3.4 Sprawdzenie podłoża gruntowego

Sprawdzenie podłoża polega na obserwacji oporów wiercenia i koloru urobku wpływającego na powierzchnię i porównaniu tych informacji z zakładaną budową podłoża według dokumentacji projektowej.

6.3.5 Sprawdzenie zgodności z dokumentacją

Polega na porównaniu wykonanych robót z dokumentacją wykonawczą i ewentualnymi zmianami wprowadzonymi przez Projektanta i Inżyniera.

6.3.6 Sprawdzenie robót wykończeniowych

Kształt wierzchniej płaszczyzny cementogruntu pod wykonanie fundamentów mostu musi odpowiadać wymiarom i kształtom podanym w Dokumentacji Projektowej z dokładnością do ± 10 mm.

7. OBMIAR ROBÓT

Jednostką obmiaru robót jest m^2 (metr kwadratowy) iniekcji strumieniowej wykonanej w obrysie ścianki szczelnej. Ogólne zasady obmiaru robót podano w OST D-M.00.00.00 "Wymagania ogólne".

8. ODBIÓR ROBÓT

Wzmocnienie gruntu za pomocą iniekcji strumieniowej należy uznać za dobrze wykonane, jeżeli spełniono założenia projektu wykonawczego. W przypadku stwierdzenia usterek nie nadających się do usunięcia, lecz nie zagrażających bezpieczeństwu budowlą w okresie jej całej przewidywanej eksploatacji, można warunkowo odebrać wadliwe elementy.

Roboty objęte niniejszą SST podlegają dwóm etapom odbioru, dokonywanym przez Inżyniera, tj.:

- bieżącej kontroli robót zanikających,
- odbiorowi ostatecznemu.

Ze względu na charakter robót zanikających wykonanie poszczególnych elementów iniekcyjnych należy kontrolować na bieżąco w czasie prac. Ponadto z każdego dnia robót należy sporządzić zestawienie zbiorcze wykonanych elementów iniekcyjnych i przedstawić Inżynierowi/Inspektorowi Nadzoru do akceptacji.

Podstawą odbioru ostatecznego robót są następujące dokumenty:

- dokumentacja powykonawcza wykonanych elementów iniekcyjnych, z naniesionymi ewentualnymi zmianami, które wprowadzono w czasie realizacji robót,
- dziennik budowy,
- uzasadnienie dokonanych zmian,
- dokumenty dotyczące jakości wbudowywanych materiałów,
- wyniki badań kontrolnych.

Odbiór robót potwierdza się protokołem.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

Podstawą płatności jest kwota ryczałtowa.

Kwota ryczałtowa uwzględnia:

- zapewnienie niezbędnych czynników produkcji,
- badania geotechniczne w miejscu przewidzianego wzmocnienia podłoża,
- opracowanie projektu technologicznego,
- wytyczenie punktów iniekcji,
- transport i uzbrojenie sprzętu do wykonania iniekcji;
- wykonanie otworu wiertniczego,
- zakup materiałów iniekcyjnych oraz przygotowanie zaczynu,

- uformowanie elementu iniekcyjnego w gruncie,
- wykonanie badań kontrolnych przewidzianych w projekcie wykonawczym,
- skucie kolumn cementowo-gruntowych do poziomu i z zachowaniem kształtu wymaganego w Dokumentacji Projektowej pod wykonanie fundamentów mostu,
- oczyszczenie terenu robót.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1 Normy

PN-EN 12716
PN-86/B-02480
PN-74/B-04452

Wykonawstwo specjalnych robót geotechnicznych. Iniekcja strumieniowa.
Grunty budowlane. Określenia, symbole, podział i opis gruntów.
Grunty Budowlane. Badania polowe.